

Σπύρος Μπενετάτος (Δρ. Φιλοσοφίας)

Η συγκρότηση της αριστοτελικής ηθικής: στόχοι και προϋποθέσεις

Συχνά προσεγγίζουμε την αριστοτελική ηθική θεωρώντας αυτονόητη την ύπαρξη ενός ηθικού πεδίου, το οποίο αποτελεί αντικείμενο ενός ιδιαίτερου κλάδου της φιλοσοφίας, της ηθικής φιλοσοφίας. Όταν υιοθετούμε αυτήν τη βάση, μελετάμε τα σχετικά αριστοτελικά συγγράμματα επιχειρώντας να κατανοήσουμε πώς ο Αριστοτέλης εννοεί, εξηγεί και συστηματοποιεί ένα δεδομένο πεδίο, κοινό σε όλα τα ρεύματα της ηθικής φιλοσοφίας.

Είναι, όμως, το πεδίο αυτό αυτονόητο; Πέραν των ζητημάτων εύρους (ο Αριστοτέλης εντάσσει τα εν λόγω γραπτά του στην «πολιτική επιστήμη»), η προσέγγιση αυτή συγκαλύπτει ένα σοβαρό φιλοσοφικό ζήτημα. Η αναγνώριση της σπουδαιότητας του ανθρώπινου πρακτικού ζητήματος δεν οδηγεί αναγκαστικά στην αναγνώρισή του ως αντικειμένου ενός ιδιαίτερου φιλοσοφικού κλάδου, μιας ιδιαίτερης *ἐπιστήμης*: ο Πλάτων παρουσιάζει και πραγματεύεται ως κεφαλαιώδες το σωκρατικό ερώτημα «πώς να ζούμε;» χωρίς να θεωρεί ότι αυτό απαιτεί τη συγκρότηση ενός ιδιαίτερου κλάδου της φιλοσοφίας. Η διαπίστωση αυτή μας οδηγεί σε ορισμένα ερωτήματα όσον αφορά την αριστοτελική επιλογή της συγκρότησης μιας ιδιαίτερης «πρακτικής επιστήμης»: Ποιοι είναι οι λόγοι που οδηγούν τον Αριστοτέλη στη συγκρότησή της; Ποιοι είναι οι όροι που του το επιτρέπουν; Και σε τι βαθμό το επιτυγχάνει;

Στην παρούσα ομιλία θα διερευνήσω τα παραπάνω ερωτήματα επιχειρώντας να δείξω πώς εμπλέκονται σε αυτά οι αριστοτελικοί χειρισμοί των σημασιών του αγαθού, η σύλληψη της ευδαιμονίας, η βαρύτητα της αριστοτελικής έννοιας της πράξης και η αντιδιαστολή θεωρίας και πράξης.